Що сходить без насіння?
Українські народні загадки

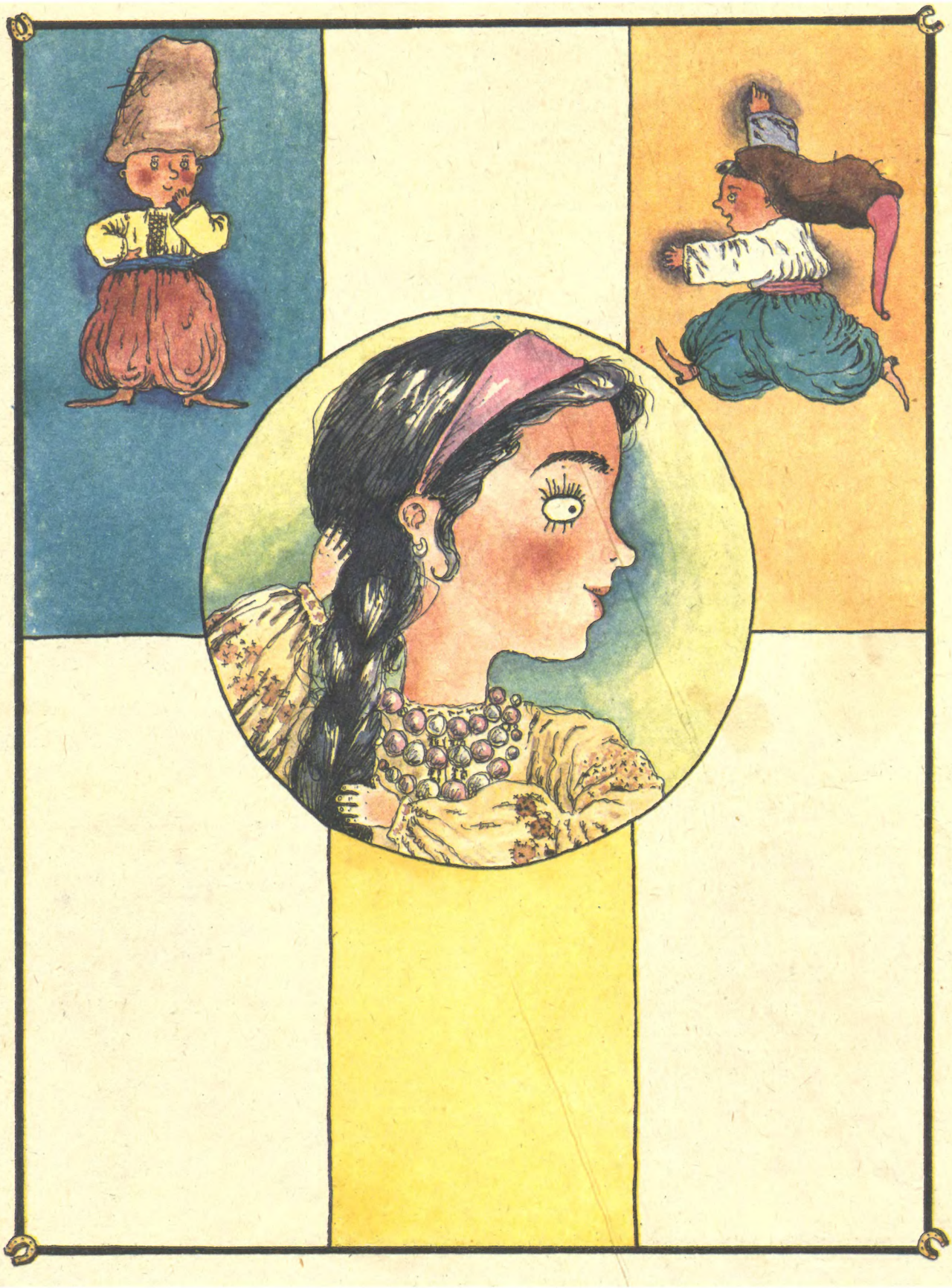

Що сходить без насіння?

Українські народні загадки

Для молодшого
шкільного віку

Записав і упорядкував
ПЕТРО ПОЙДА

Художник
ОЛЕГ ПЕТРЕНКО

КИЇВ «ВЕСЕЛКА» 1992

ДОРОГІ ДРУЗІ!

Ці загадки почув від людей і записав фольклорист із Закарпаття Петро Пойда. Знайомлячись із ними, уважно вчитуйтесь у кожний рядок, роздивляйтесь малюнок. Якщо ж не вдасться самотужки відгадати загадку, шукайте відповідь у кінці книжки.

Записувати народні загадки можете й ви. Якщо почуєте від бабусі чи дідуся, від своїх батьків чи сусідів цікаву загадку, неодмінно запишіть її до зошита. Ці записи використайте на шкільному святі, позмагайтесь на кмітливість у колі друзів.

Редактор О. С. Яремійчук

Ц $\frac{4803640104—031}{M206(04)—92}$ 88.92.
ISBN 5-301-01088-3

© Петро Пойда, запис, упорядкування, 1992
© Олег Петренко, ілюстрації, 1992

ЗАГАДКИ

1. Два брати у воду дивляться,
   а ніколи не зійдуться.

2. Хоч без ніг, а біжить швидко,
   не спить ні вдень, ні вночі,
   хоч ніколи не встає з ліжка.

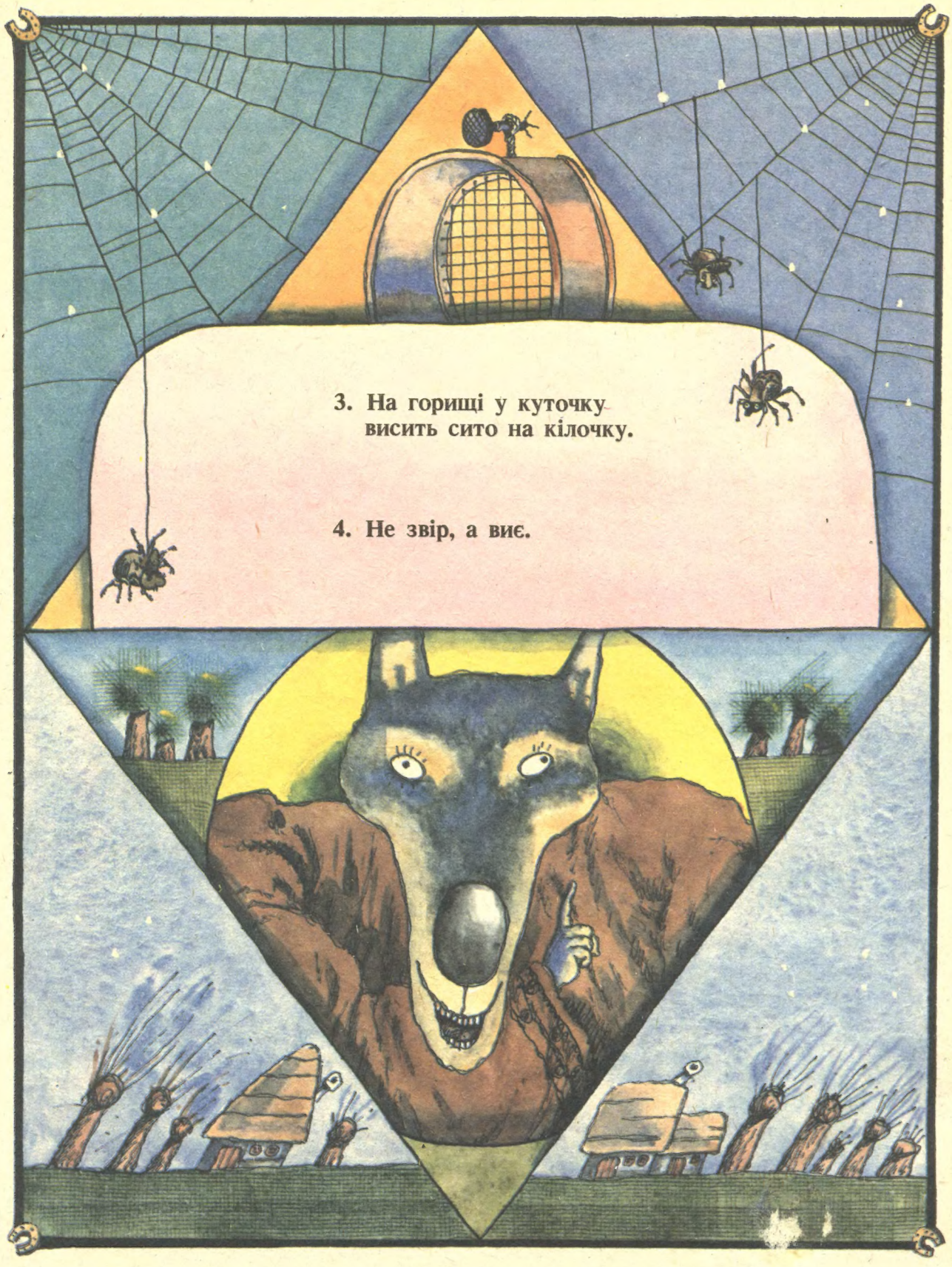

3. На горищі у куточку
висить сито на кілочку.

4. Не звір, а виє.

5. Поле незміряне, вівці незчислені,
посередині пастух,
лиш голова — та й та без вух.

6. У батька сім синів, а кожний син
має одне лице біле, а друге чорне.

7. Я вода і на воді плаваю.

8. Прийшов до нас гість
та зробив нам міст,
без сокири, без долота,
швидка й міцна робота.

9. Тисяча братів одним поясом перев'язані.

10. Які ноги заввишки,
    такий ніс завдовжки,
    хату на хаті має,
    жабам рахунок знає.

11. Батько тисячу синів має,
    всім шапки робить, а собі — ні.

12. Біле, як сніг,
надуте, як міх,
лопатами водить,
у болоті бродить.

13. Горами, долами
ходить шуба з рогами.

14. Не дід, а з бородою, не віл, а з рогами,
не корова, а доїться.

15. Посягнеш — досягнеш,
оглянешся — не видко.

16. Одного батька і одної матері дитина,
а нікому з них не син.

17. Двоє водять,
двоє носять,
а двоє тримають,
якщо спіймають.

18. Б'ють мене ціпами,
ріжуть мене ножами —
за те мене отак гублять,
що всі мене дуже люблять.

19. Без обручів, без дна,
повна бочка вина,
а як ся розіб'є,
ніхто не відремонтує.

20. «Ой ви, діти — квіти наші,
наварю вам горщик каші,
поїсте ви до смаку»,—
мовить бабка у кутку.

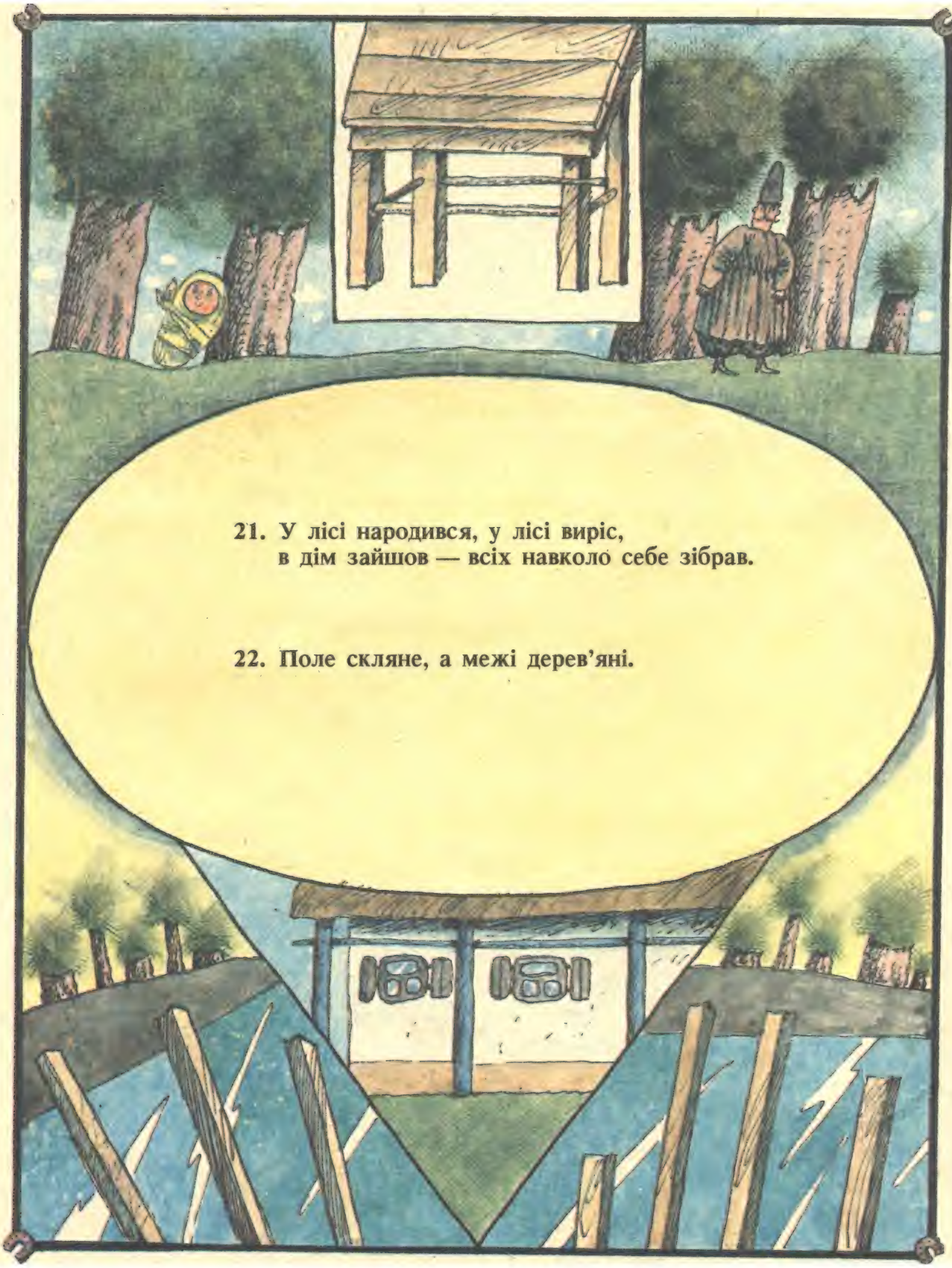

21. У лісі народився, у лісі виріс,
в дім зайшов — всіх навколо себе зібрав.

22. Поле скляне, а межі дерев'яні.

23. Мовчить, а розуму вчить.
24. Не їсть, не п'є, а ходить і б'є.

25. З землі робився,
на кружалі вертівся,
на огні пікся,
на ярмарку бував,
людей годував,
а як упав, то й пропав
і ніхто не поховав.

26. Не гавкає, не кусає,
але і в хату не пускає.

27. Не має ні початку, ні кінця.

28. Іде полем — блищить,
прийде у ліс — свистить.

29. Крива, безнога — по траві ходила.

30. Маленький, кривенький,
та ще й зубатенький,
а як прийде літо,
то дуже важненький.

31. Зв'язаний, скручений,
а щоранку по хаті танцює.

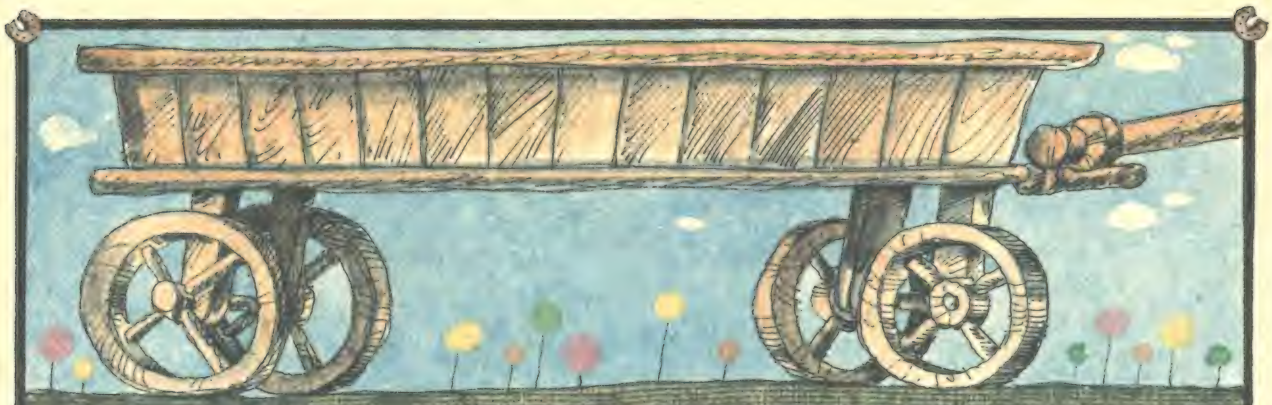

32. Біжать чотири брати,
передним не втекти, заднім не догнати.

33. Хто всім нам хліб ділить?

34. У чім не можна дірки провертіти?
35. Яким гребінцем не можна розчесатися?

36. Що сходить без насіння?

37. Де є міста без будівель і ріки без води?

38. Коли можна воду в решеті носити?

39. Хто має шість ніг, а ходить тільки на чотирьох?

40. Яку бочку не можна наповнити водою?

41. Без чого жодна річ не може бути?

42. Що то за курочка, що під землею несеться?

43. Що то за голова,
що лиш зуби й борода.
44. Хто завжди правду каже?

45. Вечір чим кінчається,
а ранок чим починається?

46. З яким відром
ішов дідусь по воду?

47. Хто двічі народився, в школі не вчився, а час знає?

48. Що росте без коріння?

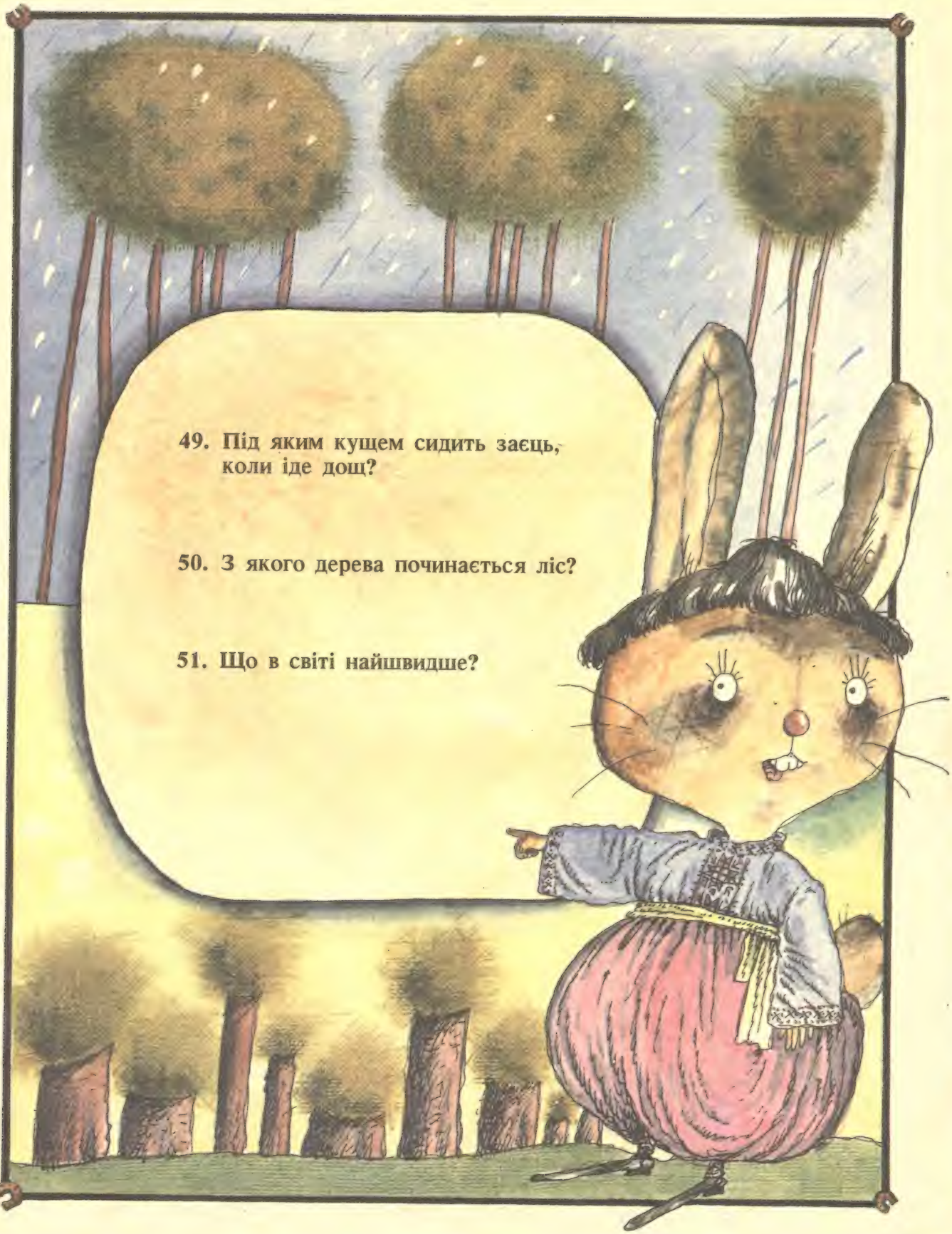

49. Під яким кущем сидить заєць, коли іде дощ?

50. З якого дерева починається ліс?

51. Що в світі найшвидше?

52. Хто вміє всіма мовами говорити?
53. Який рік триває тільки один день?

54. Хто ходить по лісу і шукає те, чого ніколи не загубив?

55. Як далеко забіжить заєць у ліс?

56. Хто бачить свої власні очі?

57. Без ніг, без рук — на дах лізе.

58. Неживе, а за людиною ходить.

59. Чотири брати одну шапку носять.

60. Стоїть дуб. На тім дубі дванадцять гілок. На кожній гілці чотири гнізда. У кожному гнізді по семеро пташенят.

ВІДГАДКИ

1. Береги.
2. Вода у річці.
3. Павутина.
4. Буря.
5. Небо, зірки, місяць.
6. Тиждень, доба, день і ніч.
7. Лід.
8. Мороз.
9. Сніп.
10. Лелека.
11. Дуб і жолуді.
12. Гуска.
13. Баран.
14. Коза.
15. Власне вухо.
16. Дочка.
17. Очі, ноги, руки.
18. Хліб.
19. Яйце.
20. Піч.
21. Дерев'яний стіл.
22. Вікно.
23. Книжка.
24. Годинник.
25. Горщик глиняний.
26. Замок.
27. Колесо.
28. Пилка.
29. Коса.
30. Серп.
31. Віник.
32. Колеса у возі.
33. Ніж.
34. У воді.
35. Півнячим.
36. Сонце.

37. На карті.
38. Коли замерзне.
39. Вершник.
40. Діряву.
41. Без назви.
42. Картопля.
43. Часник.
44. Дзеркало.
45. Буквою «р».
46. З порожнім.
47. Півень.
48. Камінь.
49. Під мокрим.
50. З крайнього.
51. Думка.
52. Відгомін, луна.
53. Новий рік.
54. Мисливець.
55. До середини лісу, бо після того уже вибігатиме з лісу.
56. Той, хто дивиться у дзеркало.
57. Дим.
58. Тінь.
59. Оборіг.
60. Дуб — це рік. Дванадцять гілок — дванадцять місяців у році. Чотири гнізда — чотири тижні, а семеро пташенят — це сім днів у тижні.

ЗМІСТ

ЗАГАДКИ 3

ВІДГАДКИ 30

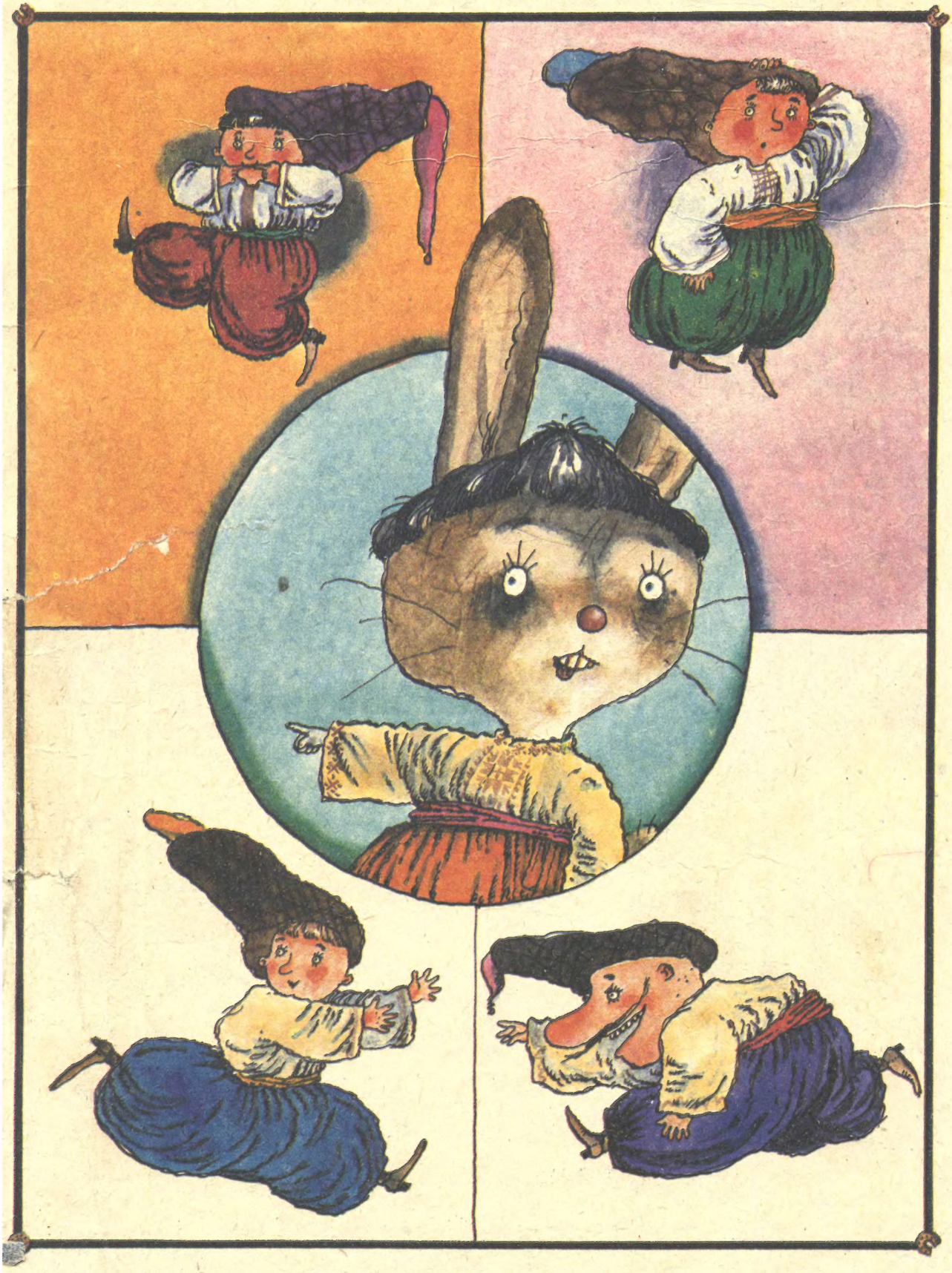

Литературно-художественное издание

ЧТО ВСХОДИТ БЕЗ СЕМЯН?

Украинские народные загадки. (На украинском языке)

Для младшего школьного возраста

Записал и составил Пойда Петр Михайлович

Художник Петренко Олег Васильевич

Киев «Вэсэлка»

Художній редактор Д. П. Присяжнюк
Технічний редактор К. П. Дворська
Коректор Т. М. Васильєва

ИБ № 5677

Здано на виробництво 24.05.91. Підписано до друку 08.08.91. Формат 84×108/16. Папір офсетний № 2. Гарнітура тип таймс. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 3,36. Умовн. фарб.-відб. 15,12. Обл.-вид. арк. 4,03. Тираж 100 000 пр. Зам. № 1-124.

Ордена Дружби народів видавництво дитячої літератури «Веселка», 254655, Київ, МСП, Мельникова, 63.

Харківська книжкова фабрика «Глобус», 310012, Харків-12, Енгельса, 11.